

Festivalový katalog

Festival catalogue

Svatovítské varhanní večery

St. Vitus Organ Evenings

5. 7. — 2. 8. 2022

11. mezinárodní varhanní festival v katedrále sv. Víta
11th International Organ Festival at the St. Vitus Cathedral

Svatovítské
varhanní večery

Obsah

První varhanní večer Philippe Lefebvre	4
Druhý varhanní večer Jan Hora	9
Třetí varhanní večer Tomáš Pindór	14
Čtvrtý varhanní večer Aleš Nosek	19
Pátý varhanní večer Pavel Svoboda Jiří Houdek	24

První varhanní večer

Philippe Lefebvre (Francie) – varhany

Louis Marchand (1669–1732)

- Dialog ze Třetí varhanní knihy

César Franck (1822–1890)

- Cantabile
Hrdinský kus

Louis Vierne (1870–1937)

- Chorál ze Symfonie č. 2 op. 20

Claude Debussy (1862–1918)

- Svit luny
(transkripce pro varhany Philippe Lefebvre)

Marcel Dupré (1886–1971)

- Průvod a litanie

Philippe Lefebvre (1949)

- Improvizace

Zázračné dítě, později slavný virtuos, královský varhaník a konfliktní člověk, jehož život provázely skandály – tím byl **Louis Marchand**. Navzdory Marchandově věhlasu a několika varhanickým místům v Paříži se dochovalo poměrně málo jeho skladeb, mezi nimi hlavně ty pro varhany. Slavnostní **Dialog** s fanfárami a ozvěnami se má hrát na jazykové rejstříky, jak bylo typické pro francouzskou varhanní hudbu doby baroka.

Nejvýznamnější hudební osobností Francie 19. století byl **César Franck**, od jehož narození v prosinci uplyne 200 let. V Paříži byl soukromým žákem Čecha Antonína Rejchy. Od roku 1858 byl varhaníkem v nově postavené bazilice sv. Klotildy, od roku 1872 profesorem pařížské konzervatoře. Tři kusy (1878) složil Franck k inauguraci varhan postavených – ve Francii poprvé – v koncertním sále mimo kostel, v Paláci Trocadéro. Mezi nimi je i **Cantabile**, lyrická skladba se zpěvnou melodií, a **Hrdinský kus**, který začíná patetickým sólem v basu pod akordy.

Když **Louis Vierne** slyšel v mládí hudbu Césara Francka, rozhodl se studovat varhany a klavír. Od roku 1900 byl varhaníkem v pařížské katedrále Notre Dame, kde po sedmatřiceti letech působení zemřel při svém recitálu. Vyučoval na konzervatoři i na Schole cantorum. Rozvinul francouzský symfonický styl, pro varhany vytvořil šest symfonií. **Chorál**, druhá věta ze Symfonie č. 2 (1902, tedy před 120 lety), roste z pokojného začátku přes vážné úseky do radostného závěru.

Claude Debussy, jehož 160. výročí narození si letos připomínáme, byl představitelem impresionismu, který usiloval o zachycení momentu, zvukové barvy. Věnoval pozornost hlavně klavíru. Slavný **Svit luny**, třetí část z jeho **Bergamské suity**, navozuje noční atmosféru.

Marcel Dupré studoval na pařížské konzervatoři, kde později vyučoval (1925–1954), dokonce byl jejím ředitelem. Byl varhaníkem v kostele sv. Sulpicia a hlavně slavným koncertním umělcem, za svůj život vystoupil na více než dvou tisících recitálech v Evropě a v Americe a byl obdivován zejména pro svou hru z paměti a jako mimořádný improvizátor. Dvojice skladeb **Průvod a litanie** (1922) začíná zpěvným chorálem, pak nastoupí opakující se melodie, do níž v závěru vstoupí úvodní chorál.

Improvizace, tedy spontánní, právě vymyšlená hra bez notového zápisu a bez přípravy, se pojí s varhanami více než s jinými nástroji. Improvizační umění varhaníků bylo vždy vysoce ceněno, mnohdy více než jejich skladby. Schopnost improvizace byla dlouho pokládána za významný znak muzikálnosti. Mnozí varhaníci snažili se vyjádřit také mimohudební obsah.

A child prodigy, later a famous virtuoso, a royal organist and a conflicted man whose life was plagued by scandal – this was **Louis Marchand**. Despite Marchand's fame and his having held numerous positions as organist in Paris, relatively few of his compositions have survived, among them mainly those

for organ. The ceremonial **Dialogue** with fanfares and echoes is meant to be played on the reed pipe organ ranks, as was typical of French organ music of the Baroque period.

The most important personality of 19th century France was **César Franck**, the 200th anniversary of whose birth will be commemorated this December. In Paris he was a private pupil of the Czech Antonín Rejcha. He held the position of organist at the newly built Basilica of Sainte Clotilde from 1858 on and was a professor at the Conservatoire de Paris from 1872. *Trois Pièces* (1878) was composed by Franck for the inauguration of an organ built – for the very first time in France – in a concert hall outside a church, in the Palais du Trocadéro. Among them is **Cantabile**, a lyrical composition with a tuneful melody, and **Pièce héroïque**, which begins with an impassioned solo in the bass under the chords.

When **Louis Vierne** heard the music of César Franck during his youth, he decided to study organ and piano. From 1900 onwards, he held the position of organist at Notre Dame Cathedral in Paris, where he died during a recital after thirty-seven years. He taught at the conservatory and at the Schola Cantorum. He developed the French symphonic style, composing six symphonies for organ. **The Choral**, the second movement from Symphony No. 2 (1902, i.e. 120 years ago), grows from a tranquil start through serious sections all the way to a joyful conclusion.

Claude Debussy, the 160th anniversary of whose birth we commemorate this year, was a representative of the Impressionist movement, which sought to capture the moment, the various timbres of sound. He paid particular attention to the piano. The famous **Clair de lune**, the third movement of his **Suite bergamasque**, evokes a nocturnal atmosphere.

Marcel Dupré studied at the Conservatoire de Paris, where he later taught (1925–1954) and even acted as its director. He held the position of organist at the Church of St. Sulpice and was above all a celebrated concert performer, having played more than two thousand recitals throughout Europe and America during his lifetime and was in particular admired for his playing by heart and as an extraordinary improviser. The pair of pieces **Cortège et Litanie** (1922) begin with a tuneful choral, followed by a repetitive melody, with the opening choral entering at the end.

Improvisation, i.e. spontaneous playing without notation and without preparation which is made up on the spot is more closely associated with the organ than with other instruments. The improvisational art of organists has always been highly valued, often more than their compositions. The ability to improvise has long been considered an important sign of musicality. Many organists also sought to express non-musical content.

Philippe Lefebvre (1949) se věnuje hře na varhany od svých 15 let. Na podnět tehdejšího varhaníka pařížské katedrály Pierra Cochereaue zahájil svá studia na konzervatoři v Lille a pokračoval v nich na konzervatoři v Paříži.

V roce 1971 získal první cenu za varhanní improvizaci na mezinárodní soutěži v Lyonu a první cenu v umění kontrapunktu a fugy od Národní konzervatoře. V roce 1973 vyhrál mezinárodní soutěž v Chartres a v roce 1976 se stal titulárním varhaníkem v tamní katedrále. V roce 1985 se stal titulárním varhaníkem katedrály Notre Dame v Paříži. V letech 1980–2003 byl ředitelem Národní konzervatoře v Lille, přičemž tuto nejstarší hudební, divadelní a taneční školu ve Francii významně rozšířil. V letech 2003–2014 působil jako profesor improvizace na pařížské Národní konzervatoři. P. Lefebvre koncertuje po celém světě, vede četné mistrovské kurzy a je také

vyhledávaným interpretem pro hudební nahrávky, jichž má ve svém portfoliu nespočet. Je považován za jednoho z nejlepších a nejemblematičtějších reprezentantů francouzské varhanní školy, jejíž výjimečné kvality šíří po celém světě. V současné době je prezidentem mezinárodní varhanní soutěže v katedrále v Chartres a prezidentem společnosti „Orgue en France“.

Philippe Lefebvre (1949) has been playing the organ since the age of 15. At the suggestion of Pierre Cochereau, then organist at Notre Dame Cathedral in Paris, he began his studies at the Conservatoire de Lille and continued at the Conservatoire de Paris.

In 1971, he won first prize for organ improvisation at the International Competition in Lyon and first prize in the art of counterpoint and fugue from the National Conservatory. In 1973, he won the international competition in Chartres and in 1976, he was appointed titular organist at the cathedral there. In 1985, he became titular organist at Notre Dame Cathedral in Paris. He acted as director of the National Conservatory in Lille from 1980 until 2003, greatly enlarging this institution which is the oldest school of music, theatre and dance in all of France. Between 2003 and 2014, he worked as Professor of Improvisation at the National Conservatory in Paris.

P. Lefebvre performs all over the world, teaches numerous masterclasses and is also a sought-after performer for musical recordings, of which he

has countless in his portfolio. He is considered to be one of the best and most emblematic representatives of the French organ school, the exceptional qualities of which he has helped to spread throughout the world. He is currently President of the International Organ Competition at Chartres Cathedral and President of the "Orgue en France" association.

Úterý 12. července v 19 hodin

Druhý varhanní večer

Jan Hora – varhany

Johann Sebastian Bach (1685–1750)

- Preludium a fuga c moll BWV 546
- Chorálová předehra „O Mensch, bewein dein Sünde gross“ BWV 622

Josef Leopold Zvonař (1824–1865)

- Sonáta č. 1 f moll op. 3

Patetico

Chorál

Fuga. Moderato

Jiří Teml (1935)

- Noe (Biblický příběh č.2)

Arthur Honegger (1892–1955)

- Fuga a chorál

Olivier Messiaen (1908–1992)

- Méditation o mystériu Nejsvětější Trojice
č. 8
č. 6

Roku 1723 se **Johann Sebastian Bach** stal kantorem u sv. Tomáše a ředitelem lipské hudby. Staral se o hudební provoz ve čtyřech kostelích tohoto saského města. Varhanní skladby z tohoto období, mezi nimiž je i **Preludium a fuga c moll**, vynikají monumentální a soustředěnou stylizací a jednotnou stavbou. Bach také zpracoval řadu luteránských písní jako sólové varhanní přede hry různého typu. Ve skladbě **Považ svůj velký hřích** ztvárnil jednoduchý nápěv z roku 1525 do podoby bohatě zdobené, jímavé melodie.

Ve své době ceněným skladatelem, ale i pedagogem, sbormistrem, organizátorem a literátem byl **Josef Leopold Zvonař**, rodák z Kublova u Berouna. Tento tvůrce známé písně **Čechy krásné, Čechy mé** zemřel v pouhých čtyřiceti letech. Absolvoval varhanickou školu v Praze, kde se později stal pedagogem varhan a krátce i ředitelem. Od roku 1864 byl také ředitelem kůru kostela Nejsvětější Trojice na Novém Městě. Vedle vokální hudby komponoval pro varhany, mj. čtyři rozsáhlé varhanní sonáty napsané v Mendelssohnově duchu. Jan Hora připravil **První** z nich v tónině **f moll** k publikaci u vydavatelství Českého rozhlasu.

Jiří Teml náleží k předním českým skladatelům. Dlouhá léta působil jako rozhlasový dramaturg, od roku 1976 v Plzni, o čtyři roky později v Praze. V Temlově všestranné kompoziční tvorbě mají varhany významné místo i proto, že má ke královskému nástroji osobní vztah, od mládí totiž hrál při bohoslužbách. Jeho varhanní

skladby vynikají nástrojovou stylizací a invenčním bohatstvím. Jeho **druhý Biblický příběh Noe** (2019), který Teml složil pro Jana Horu, ztvárňuje známý starozákonní příběh o potopě světa. Tato jednovětá skladba vyjadřuje atmosféru dramatických událostí.

Francouzský skladatel **Arthur Honegger**, člen významného meziválečného sdružení Pařížská šestka, tvůrce orchestrálních, jevištních a velkých vokálně-instrumentálních děl, věnoval varhanám pozornost jen jako pětadvacetiletý **Fugou a chorálem** (1917).

Představitel avantgardy 20. století **Olivier Messiaen** se rok po absolutoriu pařížské konzervatoře – 1931 – se stal varhaníkem v pařížském kostele Nejsvětější Trojice, kde působil až do své smrti. Po propuštění z německého zajetí byl 1942 jmenován pedagogem pařížské konzervatoře, od roku 1966 jako profesor kompozice. Významným zdrojem inspirace mu byla křesťanská tematika a gregoriánský chorál. **Devět Meditací o mystériu Nejsvětější Trojice** (1969) zaznělo v soukromé premiéře u Nejsvětější Trojice roku 1971, o rok později veřejně ve Washingtonu. Jednotlivé skladby mají teologický koncept. Pokojná *Meditace č. 8* vyjadřuje myšlenku Boží prostoty, *Meditace č. 6* je zaměřena na Božího Syna.

Johann Sebastian Bach was appointed cantor at the Church of St. Thomas and director of music in Leipzig in 1723. He was responsible for music at four churches in the Saxonian city. Organ works from this period, including the

Prelude and Fugue in C minor, are distinguished by their monumental and concentrated stylisation and unified structure. Bach also treated a number of Lutheran songs as solo organ overtures of various types. In **O Man, Bewail Thy Sin So Great**, he transformed a simple hymn dating back to 1525 into a richly ornamented, stirring melody.

Josef Leopold Zvonař, a native of Kublov near Beroun, was a reputable composer, teacher, choirmaster, organiser and man of letters during his time. This composer of the well-known song **Bohemia the Beautiful, Bohemia Mine** died when he was only forty years old. He graduated from the organ school in Prague, where he was later appointed organ teacher and briefly also director. From 1864 on, he also acted as director of the choir at the Church of the Holy Trinity in Nové Město. Apart from vocal music, he composed for organ, including four extensive organ sonatas written in the spirit of Mendelssohn. Jan Hora prepared the **First** of these in the key of **F minor** for publication by Czech Radio.

Jiří Teml is one of the leading Czech composers. He worked for many years as a radio dramaturge, from 1976 in Pilsen and four years later in Prague. The organ holds a prominent place in Teml's versatile compositional output, in part due to his personal relationship with the royal instrument, having played it during church services since his youth. His organ compositions are distinguished by their instrumental stylisation and wealth of inventiveness. His **Second Biblical Story of Noah** (2019), which Teml composed for Jan Hora, renders

the well-known Old Testament story of the great flood. This composition in one movement conveys the atmosphere of these dramatic events.

The French composer **Arthur Honegger**, a member of the prominent interwar Parisian Les Six, a composer of orchestral, stage and large vocal-instrumental works, only took an interest in the organ at the age of twenty-five with his **Fugue et Choral** (1917).

One year after graduating from the Conservatoire de Paris in 1931, **Olivier Messiaen**, a representative of the 20th century avant-garde, was appointed organist at the Sainte Trinité Church in Paris, where he worked until his death. After being released from German captivity in 1942, he was appointed teacher at the Conservatoire de Paris and professor of composition from 1966 on. Christian themes and Gregorian chant were a major source of inspiration for him. The nine **Méditations sur le mystère de la Sainte Trinité** (1969) were performed at a private premiere at the Sainte Trinité Church in 1971, and publicly in Washington a year later. The individual pieces have a theological concept. The peaceful *Meditation No. 8* expresses the idea of God's simplicity, *Meditation No. 6* focuses on the Son of God.

Jan Hora (1936) vystudoval Pražskou konzervatoř u prof. J. B. Krajse, hudební fakultu AMU ve třídě prof. Jiřího Reinbergera, dále studoval na Franz-Liszt-Hochschule ve Výmaru u prof. J. E. Köhlera.

Již při studiu se účastnil mezinárodních varhanních soutěží: m. j. se stal laureátem Mezinárodní bachovské soutěže v Gentu (1958) a získal třetí cenu Mezinárodní bachovské soutěže v Lipsku (1964). Koncertoval mnoha zemích Evropy, v USA či Japonsku. Na mezinárodních varhanních festivalech účinkoval v Göttingen, Bruselu, Brémách, na Pražském jaru či v Bratislavě. Spolupracoval s mnoha špičkovými orchestry jako je Česká filharmonie, Symfonický orchestr hl. města Prahy FOK, SOČR pod vedením dirigentů jako Václav Neumann nebo Sir Charles Mackerras.

Vyučoval na Pražské konzervatoři a na hudební fakultě AMU, od roku 1995

jako profesor. Často je zván do porot mezinárodních soutěží, např. mezinárodní bachovské soutěže ve Freibergu, soutěže M. Regera v Hammu a dalších. Horův repertoár zasahuje do všech stylových epoch se zaměřením na českou tvorbu. Nahrál Brixioho varhanní koncerty s PKO, varhanní skladby A. Dvořáka, J. B. Foerster, L. Janáčka, B. Martinů, M. Kabeláče, A. Háby a starých mistrů J. Zacha, K. B. Kopřivy a J. K. Kuchaře. Působí také jako hudební kritik a editor varhanních skladeb.

Jan Hora (1936) graduated from Prague Conservatory under Prof. J. B. Krajs, in the Faculty of Music at the Academy of Performing Arts in the class of Prof. Jiří Reinberger, also studying at the Franz Liszt University of Music in Weimar with Prof. J. E. Köhler.

He already began to participate in international organ competitions during the course of his studies: among others, he was named Laureate of the International Bach Competition in Ghent (1958) and won third prize at the International Bach Competition in Leipzig (1964). He has performed in many countries in Europe, the USA and Japan. He has performed at international organ festivals in Göttingen, Brussels, Bremen, at the Prague Spring Festival and in Bratislava. He has worked with many top orchestras such as the Czech Philharmonic, the Prague Symphony Orchestra and the Prague Radio Symphony Orchestra under conductors such as Václav Neumann and Sir Charles Mackerras. He has taught at the Prague

Conservatory and at the Faculty of Music at the Academy of Performing Arts in Prague, as a professor since 1995. He is often invited to serve on the panels of international competitions, e.g. the International Bach Competition in Freiberg, the M. Reger Competition in Hamm and others.

Hora's repertoire spans all stylistic eras with a focus on Czech music. He has recorded Brixí's organ concertos with the Prague Chamber Orchestra, organ works by A. Dvořák, J. B. Foerster, L. Janáček, B. Martinů, M. Kabeláč, A. Hába and the old masters J. Zach, K. B. Kopřiva and J. K. Kuchař. He also works as a music critic and editor of organ compositions.

Třetí varhanní večer

Tomáš Pindór – varhany

Tomáš Pindór (1983)

- Litanie k patronům katedrály sv. Víta, Václava a Vojtěcha (2022) světová premiéra

Gabriel Fauré (1845–1924)

- Pelleas a Mélisanda
Preludium
Píseň přadleny
Sicilienne
Smrt Mélisandy

Camille Saint-Saëns (1835–1921)

- Danse macabre op. 40

Charles Marie Widor (1844–1937)

- Symfonie pro varhany č. 6 op. 42
Allegro
Adagio
Intermezzo
Cantabile
Final

Gabriel Fauré studoval na

Niedermeyerově škole v Paříži, kde byl žákem Camilla Saint-Saëns. Později byl činný jako varhaník v Rennes a v několika chrámech v Paříži, mj. v La Madeleine jako Saint-Saënsův asistent, také jako sbormistr, dirigent, klavírista, pedagog, hudební kritik a dokonce editor Bachových varhanních skladeb. Slavnou osobností se stal až po padesátce. Od roku 1896 byl profesorem kompozice na pařížské konzervatoři, od roku 1905 pak jejím ředitelem. Faurého tvorba vyniká lyrismem a ušlechtilým výrazem. V devadesátých letech 19. století jezdil do Londýna, kde dostal objednávku na scénickou hudbu k symbolistickému dramatu Maurice Maeterlincka **Pelleas a Melisanda** (1898). Fauré ji pak zpracoval jako orchestrální suity, hrává se i v úpravě pro varhany.

Camille Saint-Saëns, mimořádně nadaný od dětství, nastoupil na pařížskou konzervatoř ve třinácti letech. Působil jako varhaník v několika pařížských kostelích. Také koncertoval (mj. v Praze) a byl proslulým improvizátorem, Franz Liszt ho označil za největšího varhaníka světa. Varhanám věnoval pozornost i jako skladatel sólovými kusy a symfonií s varhanami. Dnes uváděná skladba **Tanec kostlivců** (1874) byla původně píseň pro zpěv a klavír, pak symfonická báseň pro orchestr. Vychází ze staré legendy, podle které se Smrtka (sólová melodie) zjevuje v předvečer svátku Všech svatých a vyvolává mrtvé z hrobů k tanci, který trvá až do zakokrhání kohouta za úsvitu.

Charles-Marie Widor pocházel z rodiny varhaníků a varhanářů v Lyonu. Po

studii v Bruselu a působení v rodném městě odešel do Paříže. Díky podpoře přátel ve svých pětadvaceti letech roku 1870 získal prominentní místo varhaníka v chrámu sv. Sulpicia, kde působil až do roku 1933, tedy třiašedesát let. Byl skvělým improvizátorem. Po smrti Césara Francka (1890) se stal profesorem varhan na konzervatoři, po šesti letech vyučoval jen kompozici. Mezi jeho žáky byl např. Marcel Dupré, Darius Milhaud a pozdější lékař Albert Schweitzer. Widor byl uznávanou osobností, mj. byl jmenován rytířem Řádu čestné legie (1892). Spolu se Schweitzerem vydal kompletní varhanní dílo J. S. Bacha. Widorův hudební jazyk vychází z pozdního klasicismu, dospívá až k postromantismu. Z jeho varhanní tvorby vyniká deset symfonií, které mají skvělou nástrojovou stylizaci a rysy suity a sonáty. Jeho **Šestá symfonie g moll** (1879) začíná majestátním *Allegrem* s akordickým vstupem, vystřídaným rychlými běhy. Následuje pokojné *Adagio*. Intermezzo je neklidným kusem s rychlými figuracemi a s vloženým pomalým dílem. Po příznačně zpěvném *Cantabile* symfonii uzavírá jásavé Finale, které se nese v příznačně rychlém pohybu s výrazně rytmicky tvarovaným tématem.

Gabriel Fauré studied at the École Niedermeyer in Paris, where he was a pupil of Camille Saint-Saëns. He later acted as organist in Rennes and in several churches in Paris, including La Madeleine as Saint-Saëns' assistant, as choirmaster, conductor, pianist, teacher, music critic and even editor of Bach's organ works. He did not become famous

until after his fiftieth birthday. He held the position of professor of composition at the Conservatoire de Paris from 1896 on, and acted as its director from 1905. Fauré's work stands out due to its lyricism and noble expression. He travelled to London in the 1890s, where he was commissioned to write incidental music for Maurice Maeterlinck's Symbolist drama **Pelléas et Mélisande** (1898). Fauré then arranged this as orchestral suites and it is also performed in an arrangement for organ.

Camille Saint-Saëns, exceptionally gifted from childhood, entered the Conservatoire de Paris at the age of thirteen. He worked as an organist in several Parisian churches. He also gave concerts (including in Prague) and was a renowned improviser, described by Franz Liszt as the greatest organist in the world. He also focused his attention on the organ as a composer writing solo pieces and symphonies with organ. The composition **Danse Macabre** (1874), performed today, was originally a song for voice and piano, then a symphonic poem for orchestra. It is based on an old legend according to which the Grim Reaper (solo melody) appears on All Hallows' Eve and summons the dead from their graves for a dance which lasts until the cock crows at dawn.

Charles-Marie Widor came from a family of organists and organ builders in Lyon. After studying in Brussels and working in his hometown, he moved to Paris. Thanks to the support of his friends, he obtained a prominent position as organist at the church of Saint Sulpice in 1870 at the age of

twenty-five, where he worked until 1933, a period of sixty-three years. He was a great improviser. After the death of César Franck (1890) he was appointed professor of organ at the conservatoire, after six years then only teaching composition. His pupils included Marcel Dupré, Darius Milhaud and later the physician Albert Schweitzer. Widor was a renowned personality, among other things having been made a Knight of the Legion of Honour (1892). Together with Schweitzer, he published the complete organ works of J. S. Bach. Widor's musical language is based on late Classicism, maturing all the way to post-Romanticism. Among his organ works, the ten symphonies stand out, these being characterised by wonderful instrumental stylisation and characteristics of suites and sonatas. His **Sixth Symphony in G minor** (1879) begins with a majestic *Allegro* with a chordal entrance, interspersed with fast runs. This is followed by a peaceful *Adagio*. The Intermezzo is a restless piece with rapid figurations and a slow part inserted into it. After a characteristically tuneful *Cantabile*, the symphony concludes with an exultant Finale, which is characteristically fast-moving with a distinctly rhythmically fashioned theme.

Tomáš Pindór (1983) studoval varhanní hru na Lidové konzervatoři v Ostravě u Aleše Rybky a pokračoval u Pavla Rybky na Janáčkově konzervatoři v Ostravě. Zúčastnil se několika mistrovských kurzů pod vedením předních zahraničních i domácích varhaníků, např. Martina Sander, Kimberly Marshallové, Frédérique Blanka či Jaroslava Tůmy. V roce 2005 vyhrál mezinárodní varhanní soutěž v Mostě. Další odborné vzdělání a zkušenosti nasbíral během studia i koncertování v České republice i v zahraničí, zejména v Polsku, v Německu, Švýcarsku či Francii. Rovněž studoval dirigentství a sbormistrovství na Pedagogické fakultě UK u Marka Valáška a Jaroslava Brychy.

Byl varhaníkem kostela Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Českém Těšíně, byl uměleckým vedoucím varhanního festivalu v Českém a Polském Těšíně. Působil jako regenschori kostela sv. Ignáce v Praze, kde založil chrámový

sbor Ignis. Je varhaníkem kostela Nanebevzetí Panny Marie v Mostě, v němž pravidelně pořádá koncerty.

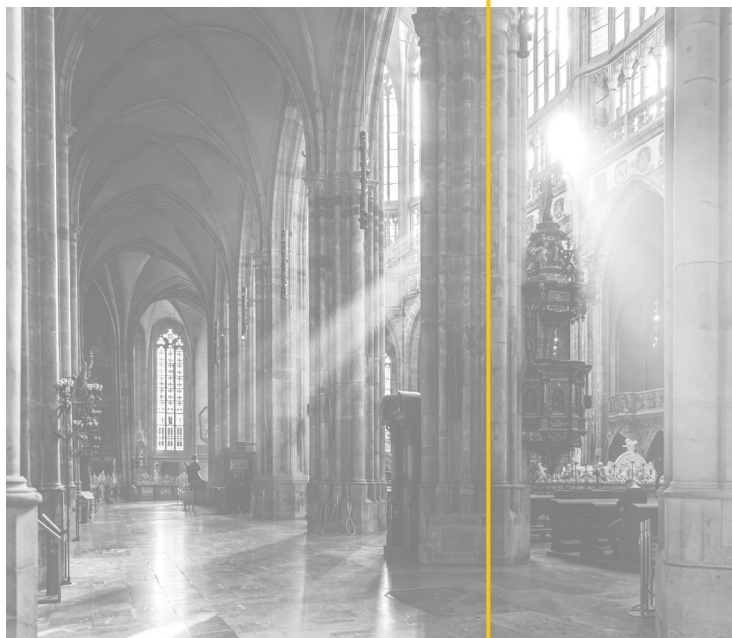
Věnuje se i kompoziční činnosti, na CD byly vydány jeho skladby *Salve Regina*, *Pater Noster*, úpravy lidových písní a další. V roce 2019 založil hudební spolek *Musica loci*, který pořádá koncerty v prostorách se zajímavou architekturou a akustikou.

Tomáš Pindór (1983) studied organ at the People's Conservatory in Ostrava with Aleš Rybka and continued his studies with Pavel Rybka at the Janáček Conservatory in Ostrava. He has participated in several master classes under the guidance of leading foreign and domestic organists, such as Martin Sander, Kimberly Marshall, Frédéric Blank and Jaroslav Tůma. He won the international organ competition in Most in 2005. He garnered further professional education and experience during the course of his studies and concert performances in the Czech Republic and abroad, especially in Poland, Germany, Switzerland and France. He also studied conducting and choral conducting in the Faculty of Education at Charles University with Marek Valášek and Jaroslav Brycha.

He was the organist at the Church of the Sacred Heart of Jesus in Český Těšín and was the artistic director of the organ festival in Český Těšín/the Polish town of Cieszyn. He served as choirmaster at the Church of St. Ignatius in Prague, where he founded the Ignis Church Choir. He is organist at the Church of the

Assumption of the Virgin Mary in Most, where he regularly organises concerts.

He is also a composer, his compositions *Salve Regina*, *Pater Noster*, arrangements of folk songs and others having been released on CD. In 2019 he founded the *Musica Loci* musical society, which organises concerts in venues with interesting architecture and acoustics.

Úterý 26. července v 19 hodin

Čtvrtý varhanní večer

Aleš Nosek – varhany

Charles Marie Widor (1844–1937)

- Allegro ze Symfonie č. 6 g moll op. 42

Louis Vierne (1870–1937)

- Siciliana
 - Tři improvizace
- Průvod*
Meditace
Biskupský pochod

Sigfrid Karg-Elert (1877–1933)

- Večerní harmonie ze Tří impresí

Josef Schmid (1868–1945)

- Menuet F dur

Josef Klička (1855–1937)

- Legenda h moll op. 98

Marcel Dupré (1886–1971)

- Bretaňská suita op. 21
- Ukolébavka*
Píseň přadleny
Zvony z Perros-Guirec
- Fuga H dur č. 1 op. 7

K Widorově první větě ze Šesté symfonie – viz program č. 3.

Od narození skoro nevidomý **Louis Vierne** projevoval mimořádné hudební nadání. Krátce byl Franckovým žákem: soukromě a pak na pařížské konzervatoři. Franckův nástupce Widor ho učinil roku 1892 svým asistentem v chrámu sv. Sulpicia, od počátku 20. století varhaníkem pařížské katedrály. Vierne nejen komponoval vlastní skladby, ale také upravil díla jiných tvůrců. **Siciliana** je transkripce střední věty ze sonáty pro flétnu a klavír od J. S. Bacha BWV 1031. Roku 1928 natočil jedny z nejstarších varhanních nahrávek – skladby Bacha a vlastní improvizace, které roku 1954 přepsal jeho žák Maurice Duruflé a které se hrávají jako samostatné skladby.

Sigfrid Karg-Elert byl za první světové války hoboistou vojenské kapely, roku 1919 se stal pedagogem kompozice a hudební teorie na konzervatoři v Lipsku, kde dříve studoval. Propagoval hru na koncertní harmonium, pro něj také komponoval. Roku 1932 podnikl varhanní turné po USA. Jako pozdní romantik byl ovlivněn Regerem, impresionismem a expresionismem, ale mj. i J. S. Bachem. **Tři imprese** (1909) náleží k jeho raným skladbám, tiskem vyšly v Anglii.

Němec **Josef Schmid** je u nás málo známý, ač byl plodným skladatelem, vytvořil na 400 skladeb různých forem, hlavně varhanních. Byl rovněž významným sbormistrem, varhaníkem koncertním a chrámovým, mj. v dómě v Mnichově (1901–1944), od roku 1918 také královským ředitelem hudby. Vzhledem ke špatnému varhanickému

platu musel hrát na pohřbech a taky v nově otevřeném krematoriu.

Klatovský rodák **Josef Klička** byl kapelníkem Prozatímního divadla a zastupoval za Dvořáka ve skladatelské třídě pražské konzervatoře v době jeho pobytu v Americe. Především však byl varhanním virtuosem, sbormistrem, pedagogem na varhanické škole, pak na konzervatoři a její mistrovské škole, hru na varhany vyučoval od roku 1885. Jako první český varhaník vystupoval mimo chrám – v Rudolfinu. **Legenda h moll** (1908), poslední z trojice skladeb toho názvu, vyrůstá z hymnického tématu do velké plochy naplněné pokojným výrazem a pozdně romantickou harmonií.

Marcel Dupré náleží k nejvýznamnějším virtuosům a varhanním skladatelům 20. století. Pocházel z varhanické rodiny, už jako dvanáctiletý se v rodném Rouenu stal varhaníkem. Od roku 1904 studoval na pařížské konzervatoři klavír, varhany a kompozici. **Bretaňská suita** (1924) vznikla po Duprého návštěvě Bretaně a sestává ze tří programních skladeb. Hráčsky náročná **Fuga H dur** (1912) má poměrně dlouhé šestnáctinové, téměř bachovské téma, které se proplétá v kontrapunktu, objevuje se s efektními synkopami a na konci zaznívá v augmentaci.

To go with Widor's first movement from the Sixth Symphony – see Programme No. 3.

Nearly blind from birth, **Louis Vierne** exhibited extraordinary musical talent.

He was briefly a pupil of Franck: privately and then at the Conservatoire de Paris. Franck's successor, Widor, made him his assistant at the Church of St. Sulpice in 1892, and from the beginning of the 20th century, he held the position of organist at Notre Dame Cathedral in Paris. Vierne not only composed his own music, but also arranged works by other composers. **Siciliana** is a transcription of the middle movement from J. S. Bach's Sonata for Flute and Piano, BWV 1031. In 1928, he made some of the earliest organ recordings ever, these being of Bach's compositions and his own improvisations, which were transcribed in 1954 by his pupil Maurice Duruflé and are performed as separate works.

Sigfrid Karg-Elert was an oboist in a military band during the First World War and in 1919, he became a teacher of composition and music theory at the Conservatory in Leipzig where he had previously studied. He promoted the concert harmonium, an instrument which he also composed for. He went on an organ tour of the USA in 1932. As a late Romantic, he was influenced by Reger, Impressionism and Expressionism, but also among others by J. S. Bach. **Three Impressions** (1909) is one of his early works, published in England.

The German **Josef Schmid** is little known in this country, although he was a prolific composer, producing over 400 compositions of various forms, mainly organ works. He was also a prominent choirmaster, concert and church organist, among others at the cathedral in Munich (1901–1944), and from 1918 also active as royal director

of music. Due to his poor salary as an organist, he had to play at funerals and also in the newly opened crematorium.

Josef Klička, a native of Klatovy, held the position of Director of Music at the Provisional Theatre in Prague and stood in for Dvořák in the composition class at Prague Conservatory while he was away in America. Above all, however, Klička was an organ virtuoso, choirmaster and teacher at the organ school, then at the conservatory and its school for masterclasses, teaching the organ from 1885 onwards. He was the first Czech organist to perform outside the church – in the Rudolfinum. **Legend in B minor** (1908), the last of a trio of works of the same name, grows from a hymnic theme into a large space filled with peaceful expression and late romantic harmony.

Marcel Dupré is one of the most important virtuosos and organ composers of the 20th century. He came from a family of organists and already started to work as an organist in his native Rouen at the age of twelve. From 1904 onwards, he studied piano, organ and composition at the Conservatoire de Paris. **The Breton Suite** (1924) was composed after Dupré's visit to Brittany and consists of three programmatic pieces. The **Fugue in B major** (1912), which is demanding to play for the organist, has a relatively lengthy semiquaver, almost Bachian theme, which is interwoven in counterpoint, appears with effective syncopations, and is heard in augmentation at the end of the piece.

Aleš Nosek (1982) studoval varhanní hru na Konzervatoři v Českých Budějovicích u Miroslavy Svobodové, pokračoval na Hudební fakultě AMU v Praze u Pavla Černého. V roce 2014 absolvoval Hochschule für Katholische Kirchenmusik v Řezně u doc. Gerharda Siegla, kde získal za varhanní interpretaci titul Master of Music. Distančně zde pokračuje studiem varhanní improvizace u doc. Markuse Rupprechta. Absolvoval mnoho varhanních kurzů, např. u P. van Dijka, L. van Doeselaara, K. Brindorfa, E. Belottiho či J. Tůmy.

V roce 2014 se umístil druhý na mezinárodní interpretační varhanní soutěži v Ružomberku. Koncertoval doma i v zahraničí, např. v Německu, Rakousku, Nizozemsku či Itálii. Realizoval několik nahrávek pro Český rozhlas, m. j. i pro pořad o varhanářské rodině Guthů. Natočil CD na varhany Wilhelma Sauera v Litoměřicích a historické varhany z roku 1792 v Jezvě.

Aleš Nosek působí jako regenschori a titulární varhaník katedrály sv. Bartoloměje v Plzni a vyučuje na tamní konzervatoři. Je členem komorního souboru Piatti Ensemble. Ve spolupráci s muzeem TGM Rakovník založil v roce 2015 Mezinárodní varhanní festival nazvaný Rakovnické varhanní léto, jehož je rovněž dramaturgem. Organizačně se podílí na Plzeňském mezinárodním varhanním festivalu.

Aleš Nosek (1982) studied organ at the Conservatory in České Budějovice with Miroslava Svobodová and continued his studies at the Faculty of Music of the Academy of Performing Arts in Prague with Pavel Černý. In 2014, he graduated from the University of Catholic Church Music in Regensburg under doc. Gerhard Siegel, where he received a Master of Music degree for organ performance. He is continuing his studies of organ improvisation with doc. Markus Rupprecht in the form of distance learning. He has participated in a lot of organ courses, e.g. with P. van Dijk, L. van Doeselaar, K. Brindorf, E. Belotti and J. Tůma.

He came second in the International Organ Competition in Ružomberok in 2014. He has given concerts at home and abroad, e.g. in Germany, Austria, the Netherlands and Italy. He has made several recordings for Czech Radio, including a programme about the Guth family of organ makers. He has recorded CDs on the Wilhelm Sauer organ in Litoměřice and the historical organ in Jezvě which dates back to 1792.

Aleš Nosek acts as choirmaster and titular organist at the Cathedral of St. Bartholomew in Pilsen and teaches at the conservatory there. He is a member of the Piatti Ensemble chamber ensemble. In 2015, in cooperation with the TGM Rakovník Museum, he founded the International Organ Festival called the Rakovník Organ Summer, of which he is also the dramaturge. He participates in organisation of the Pilsen International Organ Festival.

Pátý varhanní večer

Pavel Svoboda – varhany
Jiří Houdek – trubka

John Stanley (1712–1786)

- Trumpet voluntary

Alexandre Guilmant (1837–1911)

- Sonáta č. 1 d moll op. 42
Introdukce a Allegro

Jean-Baptiste Loeillet (1688–1720)

- Sonáta g moll pro trubku a varhany
Adagio
Vivace
Largo
Allegro

Alexandre Guilmant

- Sonáta č. 1 d moll op. 42
Final

Vincenzo Bellini (1801–1835)

- Koncert pro trubku a varhany
Allegro
Andante
Allegro

Miroslav Kabeláč (1908–1979)

- Fantazie d moll op. 32

Petr Eben (1929–2009)

- Zlaté okno pro trubku a varhany

Nevidomý **John Stanley** zastával varhanická místa v několika londýnských kostelích a proslul jako hráč na klávesové nástroje. Roku 1779 se stal dvorním skladatelem. Ve třech sbírkách o deseti skladbách op. 5, 6 a 7 (1748, 1752 a 1754) vydal voluntaries, které se skládají ze dvou dílů – pomalého a rychlejšího.

Alexandre Guilmant byl od roku 1871 varhaníkem v nově postaveném chrámu Nejsvětější Trojice, pak také v Paláci Trocadéro. Roku 1894 založil významnou pařížskou hudební školu Schola Cantorum, která vychovávala hlavně chrámové hudebníky. O dva roky později byl povolán na konzervatoř jako profesor varhanní hry. S výraznými úspěchy koncertoval v Evropě a v Americe. Z Guilmantových osmi sonát je nejhranější **První d moll** (1861), známá rovněž jako *První symfonie* (1874), přesněji koncert pro varhany a orchestr.

Jean Baptiste Loeillet pocházel z Gentu, odešel do Lyonu, kde vstoupil do služeb tamějšího arcibiskupa a zemřel zřejmě roku 1720. Jeho komorní skladby vycházely tiskem v Amsterdamu a také v Londýně. Své sonáty psal Loeillet ve stylu Arcangela Corelliho jako chrámové sonáty se vstupní pomalou větou.

Vincenzo Bellini, rodák z Katánie, se proslavil především svou operní tvorbou. Postupně dostával objednávky od slavných operních divadel v Itálii, ale i např. v Paříži. Bellini složil jediný koncert, který je určen pro hoboje a orchestr, ale hrává se i na jiné nástroje, v tomto případě zazní v úpravě pro trubku za doprovodu varhan. Po absolutoriu pražské konzervatoře se **Miloslav Kabeláč** stal prvním hudebním

režisérem v rozhlase, kde působil pětadvacet let. Po krátkém působení na konzervatoři se pak věnoval již jen komponování. Z Kabeláčovy bohaté a mnohostranné tvorby, příznačné osobitým hudebním jazykem, se staly jeho *Dvě varhanní fantazie* (1957–1959) stálíci českého varhanního repertoáru. **Fantazie d moll** se odehrává v tíživé a napjaté atmosféře a postupně graduje až k závěru.

Petr Eben vystudoval na AMU hru na klavír a kompozici. Působil na katedře dějin hudby Filozofické fakulty Karlovy univerzity (1955–1990), pak na AMU. Vystupoval jako klavírní sólista, doprovazeč a varhanní improvizátor. Eben napsal pro varhany významné skladby sólové i s jinými nástroji, např. s trubkou. **Okna podle Marka Chagalla** (1976) vznikla z inspirace barevnými vitrážemi, které do oken jeruzalémské synagogy při nemocnici Hadassah Ein Karem vytvořil Chagall v roce 1960 a které představují dvanáct jacobových synů – dvanáct kmenů izraelských. Čtvrté *Zlaté okno*, jež představuje Leviho, poukazuje na ruský a židovský původ výtvarníka, představují ho pravoslavná melodie ve varhanách a synagogální nápěvy v trubce.

The blind **John Stanley** held positions as organist in several London churches and made his name as a keyboard player. He was appointed court composer in 1779. In three collections of ten pieces, Op. 5, 6 and 7 (1748, 1752 and 1754), he published voluntaries consisting of two parts, a slow movement and a faster one.

Alexandre Guilmant held the position of organist at the newly built Sainte Trinité Church from 1871, then also at the Palais du Trocadéro. In 1894, he founded the Schola Cantorum, a major Parisian music school which mainly trained church musicians. Two years later, he was invited to the conservatory to take on a position as professor of organ. He gave concerts in Europe and America with considerable success. Of Guilmant's eight sonatas, the most widely performed is the **First in D minor** (1861), also known as the *First Symphony* (1874), more precisely a concerto for organ and orchestra.

Jean Baptiste Loeillet was born in Ghent, then leaving for Lyon where he entered the service of the archbishop and died probably in 1720. His chamber works were published in print in Amsterdam and also in London. Loeillet wrote his sonatas in the style of Arcangelo Corelli as church sonatas with a slow opening movement.

Vincenzo Bellini, a native of Catania, became famous mainly for his operatic work. He gradually received commissions from famous opera houses in Italy, but also in Paris. Bellini composed a single concerto intended for oboe and orchestra, but it is also played on other instruments, in this case arranged for trumpet accompanied by organ.

After graduating from the Prague Conservatory, **Miloslav Kabeláč** became the first music director in radio, where he worked for twenty-five years. After a short stint at the conservatory, he devoted his efforts to composition.

Kabeláč's rich and multifaceted output, characterised by his distinctive musical language, made his *Two Organ Fantasies* (1957–1959) a permanent fixture of the Czech organ repertoire. His *Fantasy in D minor* plays out in an oppressive and tense atmosphere and gradually builds up to its conclusion.

Petr Eben studied piano and composition at the Academy of Performing Arts in Prague. He worked at the Department of History of Music at the Faculty of Arts of Charles University (1955–1990), then at the Academy of Performing Arts. He performed as a piano soloist, accompanist and organ improviser. Eben has written important works for organ, both solo and with other instruments, such as the trumpet. *Chagall Windows* (1976) was inspired by the colourful stained-glass windows which Chagall created in 1960 for the windows of the Abell Synagogue at the Hadassah Ein Kerem Medical Centre in Jerusalem, representing the twelve sons of Jacob – the twelve tribes of Israel. The fourth *Golden Window*, which represents Levi, is a reference to the artist's Russian and Jewish ancestry, featuring Orthodox melodies in the organ part and synagogue chants in the trumpet part.

Pavel Svoboda (1987) studoval hru na varhany na konzervatoři v Pardubicích, později absolvoval pražskou AMU u doc. Jaroslava Tůmy a Universität der Künste v Berlíně u Leo van Doeselaara.

Je nositelem první ceny a titulu Laureáta z Mezinárodní interpretační soutěže Brno, druhé ceny z Mezinárodní varhanní soutěže Petra Ebena a třetí ceny z mezinárodní soutěže konané v rámci festivalu Internationale Orgelwoche v německém Korschenbroichu. V roce 2013 se stal laureátem soutěže Pražské jaro, v roce 2016 získal druhou cenu a titul Bachpreisträger v prestižní mezinárodní soutěži Bach-Wettbewerb v Lipsku. Koncertoval na mnoha pódii u nás i v zahraničí včetně USA, Kolumbie, Číny a dalších. Na slavné Silbermannovy varhany v Röthe u Lipska natočil CD s vrcholnými díly Johanna Sebastiana Bacha.

Od roku 2004 spolupracoval se souborem Barocco sempre giovane, v roce 2011 inicioval vznik Festivalu F. L. Věka v podhůří Orlických hor. Založil také spolek PROVARHANY, který se zaměřuje se na ochranu historických varhan. Vyučoval varhanní hru na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové. V roce 2019 byl jmenován ředitelem Komorní filharmonie Pardubice, věnuje se kulturní politice a působí také na Hudební a taneční fakultě AMU v Praze.

Pavel Svoboda (1987) studied organ at Pardubice Conservatory, later graduating from the Academy of Performing Arts in Prague under doc. Jaroslav Tůma and the Berlin University of the Arts under Leo van Doeselaar.

He has won first prize and the title of Laureate at the International Interpretative Competition in Brno, second prize at the Petr Eben International Organ Competition and third prize at the International Competition held as part of the International Organ Week Festival in the German town of Korschenbroich. In 2013 he was named Laureate of the Prague Spring Competition, in 2016 he won second prize and the title of Bach Prize Winner at the prestigious International Bach Competition in Leipzig. He has performed on many stages in this country and abroad, including the USA, Colombia and China among others. He has recorded a CD of masterpieces by Johann Sebastian Bach on the famous Silbermann organ in Röthe near Leipzig.

Since 2004, he has collaborated with the Barocco Sempre Giovane Ensemble, and in 2011 he instigated creation of the F. L. Věk Festival in the foothills of the Eagle Mountains. He also founded the PROVARHANY association, which focuses on the preservation of historic organs. He taught organ in the Faculty of Education at the University of Hradec Králové. In 2019, he was appointed Director of the Czech Chamber Philharmonic Orchestra Pardubice, he is involved in cultural policy and also works at the Faculty of Music and Dance of the Academy of Performing Arts in Prague.

Jiří Houdek (1979) studoval hru na trubku na Konzervatoři v Praze a na pražské AMU, vzdělání si rozšířil na několika mistrovských kurzech u nás i v zahraničí pod vedením vynikajících pedagogů a interpretů.

V roce 1995 získal na mezinárodní rozhlasové soutěži Concertino Praga nejen první místo mezi našimi mladými interprety, ale i první místo v mezinárodní soutěži. Sólisticky vystoupil s řadou předních domácích orchestrů, např. s Pražskou komorní filharmonií, Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu, Českým národním symfonickým orchestrem aj. V roce 2014 byl přizván houslistkou Gabrielou Demeterovou k uvedení II. Braniborského koncertu, jehož trubkový part patří mezi ty nejnáročnější.

Od roku 1999 zastává post prvního trumpetisty Symfonického orchestru Českého rozhlasu v Praze a od roku 2008

působí rovněž jako první trumpetista orchestru Národního divadla v Praze. Pravidelně hostuje v Seoul Philharmonic Orchestra a Solistes Européens Luxembourg. Nahrávky na CD pořizuje již od roku 1996, v roce 2018 vydal své zatím poslední CD nahrané se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu, kde jsou zaznamenána díla F. X. Richtera, L. Mozarta, M. Haydna aj. K. Nerudy.

Jiří Houdek (1979) studied trumpet at the Prague Conservatory and the Academy of Performing Arts in Prague, as well as broadening his education at several masterclasses at home and abroad under the guidance of a series of excellent teachers and performers.

In 1995, he won not only first place among our young performers at the international radio competition Concertino Praga, but also first place in the international competition overall. He has performed as a soloist with a number of leading domestic orchestras, e.g. the Prague Philharmonic, the Prague Radio Symphony Orchestra and the Czech National Symphony Orchestra, etc. In 2014, he was invited by violinist Gabriela Demeterová to perform Brandenburg Concerto No. 2, the trumpet part of which is one of the most challenging to play.

Since 1999 he has held the position of principal trumpet at the Prague Radio Symphony Orchestra and since 2008, he has also been principal trumpet at the National Theatre Orchestra in Prague. He is a regular guest performer with the Seoul Philharmonic Orchestra

and Solistes Européens Luxembourg. He has been recording works on CD since 1996, and in 2018 he released his latest CD with the Prague Radio Symphony Orchestra, among others featuring works by F. X. Richter, L. Mozart, M. Haydn and K. Neruda.

Pořadatelé/Organisers

KANCELÁŘ
PREZIDENTA
REPUBLIKY

Správa
Pražského
hradu

Texty: Jana Michálková Slimáčková

Překlad: Timothy John Stubbs

Foto: Archiv interpretů a Metropolitní kapituly u sv. Víta v Praze, Martin Čech

Grafická úprava: Petr Sýkora

Vydala Metropolitní kapitula u sv. Víta v Praze,
Hrad III. nádvoří 48/2, Praha 1 – Hradčany

www.kapitula.cz

© 2022 Metropolitní kapitula u sv. Víta v Praze.

www.varhannifestival.cz